

Zákony zachování

Ladislav Hejdánek

jedná se o část původního dokumentu:

[2015](#)

- ♦ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 25. 3. 2015
- ♦ philosophical diary – record, Czech, origin: 25. 3. 2015

Zákony zachování

Na tzv. zákony zachování se musíme dívat jako na námi stanovenou zásadu, bez níž by nebyly naše (teoretické) výpočty platné. Vždycky se při tom připomíná, že tyto „zákony“ (ve skutečnosti naše zásady) jsou platné pouze pro tzv. uzavřené systémy. Ale existují vůbec někde takové uzavřené systémy? Pouze jako naše hypotetické konstrukce, ale ve skutečnosti nic takového nelze uvést, a to ani v malém (např. na naší planetě), ani ve velkém (ani v případě galaxií a kup galaxií). Zdá se tedy, že skutečné jsou pouze otevřené systémy. Z toho usuzuji, že ani vesmír jako „celek“ (pokud by to byl celek) není výjimkou – ať už je „skutečný“ jen jediný svět (jediné univerzum) anebo – a tím spíše – ať je takových „světů“ víc (nejspíš zase budou mezi nimi nějaké interakce). Zkrátka a dobře: ať už chápeme „svět“ jakkoli, rozhodně jej nemůžeme chápat jako uzavřený systém. A proto v něm zákony zachování nemusí (a nebudou nutně) platit. Vlastně bychom to mohli ještě vyostřit: to, že svět vůbec „je“, znamená, že nebyla „zachována“ nicota. (Nic je přece „jednodušší a snazší než něco“.) A platí to ovšem i obráceně: svět může skončit změnou v „nic“, tj. nic nemusí být ze světa zachováno (zejména pokud tu nebude nic, co by naň mohlo reagovat a tím něco z něho zachovat).

(Písek, 150325-1.)